

10th International Conference on Legal and Judicial Studies

حق دسترسی به اطلاعات: مفهوم، مبانی و کارکردها

سروش علیزاده

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق عمومی دانشگاه تربیت مدرس تهران

فاطمه توکلی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق عمومی دانشگاه تهران، پژوهشگر (نویسنده مسئول)

چکیده

حق دسترسی به اطلاعات^۱ یا آزادی اطلاعات، به معنی امکان دسترسی شهروندان به اطلاعاتی که در اختیار دولت و مؤسسات عمومی است، از حقوق اساسی بشر می‌باشد که ضرورت وجود حداکثری آن در جوامع دموکراتیک امری غیرقابل تخدیش است. حق مذکور در اسناد حقوق بشری متعددی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر (ماده ۱۹)، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (بند ۲ ماده ۱۹) و کنوانسیون اروپایی حقوق بشر (بند ۱۰ ماده ۱) تأکید شده است و بر پایه مبانی و اندیشه‌هایی چون شفافیت، آزادی بیان، پاسخگویی و برابری استوار است. گزاره اساسی پژوهش آن است که حق دسترسی به اطلاعات، به عنوان یکی از لوازم نظام دموکراتیک، کارکردها و پیامدهایی را در عرصه‌های مختلف به همراه دارد؛ افزایش مشارکت سیاسی شهروندان، کارآمدی نظام اداری، تسهیل تحقق انتخابات آزاد و منصفانه و کمک به رشد اجتماعی شهروندان از جمله کارکردهای حق مزبور است که بررسی مبسوط‌ظرایف و دقایق آن کم‌تر مورد توجه پژوهشگران بوده است. پژوهش به روش تحلیلی - توصیفی با گردآوری منابع کتابخانه‌ای - اینترنتی صورت گرفته است.

واژگان کلیدی: حق دسترسی به اطلاعات، اسناد حقوق بشری، کارکردهای حق دسترسی به اطلاعات

¹ Access to Information